

Fővárosi Ítéltábla

2. Kf. 27. 525/2007/9. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a Haszon Lapkiadó Kft. (Budapest) felperesnek a Gazdasági Versenyhivatal (Budapest, Hivatkozási szám: Vj-82/2006.) alperes ellen versenyügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében a Fővárosi Bíróság 2007. évi október hó 12. napján kelt 11.K.30.133/2007/16, számú ítélete ellen az alperes által 17: és a felperes által 19. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán az alulírott helyen 2008. évi április hó 16. napján megtartott nyilvános tárgyalás alapján meghozta a következő

Ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy az illetékügyekben eljáró hatóság külön felhívására fizessen meg további 7.500 (azaz hétezer-ötszáz) forint fellebbezési illetéket az állam javára, míg a fennmaradó fellebbezési illetéket az állam viseli.

A peres felek a másodfokú eljárásban felmerült költségeiket maguk viselik.

Ez ellen az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A felperes országos terjesztésű havonta megjelenő "Haszon Magazin" kiadványa terjesztett és nyomtatott példányszámait 36.000 darabban jelölte meg Internetes honlapján a 2005. júniusa és 2005. szeptembere közötti időszakban, valamint a 2006. áprilisában a médiaajánlatában tett tájékoztatásában 24.000 darabban tüntette fel a terjesztett példányszámot.

Az alperes hivatalból indított versenyfelügyelete eljárása eredményeként a 2006. október 19. napján kell Vj-82/2006/17. számú határozatában megállapította, hogy a felperes a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban Tpvt.) 8.§-ának (2) bekezdés a) pontjába ütköző jogsértést követett el, mivel 2005. júniusa és szeptembere között az Internetes honlapján megtevesztésre alkalmasan közölte médiaajánlatában a terjesztett és nyomtatott példányszámait, valamint 2006. áprilisában a nyomott példányszámra vonatkozó adatot. Ezért a Tpvt. 78.§-ának (3) bekezdésében foglaltak alapján a felperest 10.000.000 forint versenyfelügyelete bírság megfizetésére kötelezte. Indokolása szerint a "Haszon Magazin" kiadvány példányszámára vonatkozó valótlan adatok közzétételével megvalósított jogsértő magatartás miatt a bírság kiszabását tartotta indokoltnak, hangsúlyozva, hogy a hirdetőknak a megalapozott médiaajánlat közzétételéhez fűződő érdekeit súlyosan megsértette a felperes azzal, hogy szándékában sem állt a részéről közölni példányszámában a "Haszon Magazin"-t kinyomtatni. Kiemelte, hogy a különösen súlyos jogsértésnek minősülő magatartás megítélésének a szankció mértékében is ki kell fejeződnie, ezért annak összegét a felperes 2005. évi nettó árbevételének 4,5%-ában határozta meg. A verseny veszélyeztetettségével kapcsolatban a Versenytanács figyelembe vette, hogy a média-piacon - a korábbi eljárások tapasztalatai alapján - láthatóan nem működnek jól a piacok szokásos "öntisztulási" folyamatai, amellyel a felperes sem számolt. Utalt arra, hogy nem talált olyan körülményt, amelyet a felperes javára a bírságot csökkentő tényezőként figyelembe lehetett volna venni. Ezen túlmenően rámutatott, hogy önmagában az a körülmény, hogy a felperes a Versenytanács által kért valamennyi információt rendben szolgáltatva, olyan törvényi kötelezettsége volt, amely mint együttműködés nem külön érdemlésre számot tartó magatartás.

A felperes pontosított keresetében a jogsértést nem vitatta, azonban a bírság összege tekintetében az alperesi határozat megváltoztatását kérte. Hangsúlyozta, hogy a bírság összege kirívóan jogsértő, mivel korábban nem tanúsított a Tpvt. rendelkezéseibe ütköző magatartást, valamint az alperes más hasonló lapkiadók ügyében hozott döntéseiben vagy nem alkalmazott bírságot, vagy a perbelihez képest rendkívül alacsony összegben határozta azt meg. Kifogásolta, hogy az alperes nem vizsgálta a jogsértés időtartamát és azt, hogy a közlésekkel hasznot nem realizált, valamint azt sem, hogy teljeskörűen együttműködött a versenyhatósággal. Vitatta a szankció meghatározásának jogszerűségét amiatt is, hogy az alperes nem a konkrét ügy egyedi körülményeit értékelte, hanem a piac egészére nézve példát

statuálva, eltúlzottan magas összegben állapította meg a bírság összegét. Arra hivatkozott, hogy az alperes a generális és a speciális prevenció elvére alapított szempontokat nem kellő arányosítással vette figyelembe annak ellenére, hogy a, szankció visszatartó hatása csak akkor érhető el, amennyiben a két prevenció cél összhangban áll egymással.

Az alperes a határozatában foglaltak fenntartása mellett a felperesi kereset elutasítását kérte azzal, hogy az eset összes körülményeit mérlegelve döntött a bírság összegéről. Hivatkozott arra, hogy önmagában a jogsértés megállapításának, illetve csekélyebb bírságok kiszabásának - a hasonló esetek tanúsága szerint - nem volt elég visszatartó hatása, ezért a generális prevenció érvényre juttatására törekedett. Ezzel összefüggésben utalta Legfelsőbb Bíróság Kf.I.28.422/1997/5. számú döntésében foglaltakra, miszerint a bíróságnak felperesi magatartás kellő szankcionálásán túl arra is alkalmasnak kell lennie, hogy a piaci résztvevőket a versenyszabályok betartására, a hasonló jogsértő magatartások elkerülésére készítse.

Az elsőfokú bíróság a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 339.§-ának (2) bekezdése alapján az alperes határozatát megváltoztatva a felperes terhére kiszabott versenyfelügyeleti bírságot 5.000.000 forintra mérsékelte. A felperes által sem vitatott jogsértés szankciójaként a bíróság alkalmazását jogszerűnek minősítette, annak elengedését nem tartotta indokoltnak, azonban a bírság összegét eltúlzottnak ítélte, így a felperesi keresetnek részben helyt adva annak összegét mérsékelte. Figyelembe vette, hogy az alperes korábban a fogyasztók megtévesztése miatt a felperest nem marasztalta, ugyanakkor elfogadta azt a felperesi érvelést, hogy a versenytársakkal szembeni ügyekben érvényesített szankcióhoz képest a perbeli bírság összege eltúlzott volt. Kiemelte, hogy az alperes nem megfelelő arányosítással vette figyelembe a speciális és a generális prevenció elvére alapított szempontokat. Hangsúlyozta, hogy az alperes ahelyett, hogy a felperesi jogsértés egyes körülményeit értékelte volna, kizárólag a piacon egyébként uralkodó mechanizmusokból indult ki és ennek konzekvenciáit vonta le. A mérlegelés súlypontja a generális prevenció irányába tolódott - az alperes a hirdetési piacon eluralkodott, a verseny tisztaságát sértő gyakorlatra hivatkozott -, azonban ezt a szempontot alappal nem vehette volna figyelembe, mivel a felperes esetében marasztalással és szankció alkalmazásával zárult versenyfelügyelete eljárás korábban nem volt. Ezt kirívóan okszerűtlennek minősítette azzal, hogy az alperes egyáltalán nem adta indokát annak, hogy a hirdetési piacon kialakult helytelen gyakorlat következményét miért a felperesnél kell levonni, és miért ilyen mértékű jogkövetkezmény alkalmazásával. Az alperes a szankció visszatartó hatását kiemelte, de a

jogsértés tényén túl egyetlen szempontot vett tekintetbe: a Tpv. 78.§-ának (1) bekezdése szerinti éves nettó árbevétel 10%-ában meghatározott korlátot. Annak azonban okszerű indokát nem adta, hogy e határon belül miért az adott mértékben szabta ki a szankciót. Rámutatott arra, hogy önmagában annak a körülménynek, hogy a hirdetőnek semmilyen kára nem származott a felperes magatartásából sem a jogsértés megállapíthatóságára, sem a szankció kiszabására nem volt kihatása, mivel a jogsértő magatartás a félrevezető közlés közzétételével megvalósult.

Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a felperesi kereset teljeskörű elutasítását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság anélkül, hogy a felperes részéről állított körülményeket megvizsgálta, avagy valóságtartalmukat ellenőrizte volna, azokat automatikusan enyhítő körülményeknek tekintette, és ezért jogszerűtlenül csökkentette a Versenytanács által kiszabott bírságot. Hangsúlyozta, hogy valójában sem a jogsértés időtartama, sem az együttműködés ténye, sem a korábbi versenyjogi marasztalás hiánya nem indokolja a bírság felére mérséklését, mivel ezek nem minősülnek enyhítő körülménynek, így a határozatának indokolásából való mellőzésük sem tekinthető jogsértőnek. Utalt arra, hogy a Tpv. 78.§-ának (3) bekezdésében felsorolt körülményeket figyelembe vette, még ha a határozat szövege azt külön nem is rögzítette, ugyanis összességében ez eredményezte az alacsonyabb mértékű bírságot (kb. 6,5% helyett 4,5%-ot). Hivatkozott arra, hogy döntésében a Tpv. 78.§ (1) bekezdése szerinti jogszabályi korlátot, a generális prevenció szempontjait, részben a jogsértéssel elért előny hiányát, valamint részben a hasonló tárgyú határozataiban foglaltakat vette figyelembe. Fellebbezési ellenkérelmében arra utalt, hogy a jogsértő állapot időtartama a perbeli esetben az átlagos mértéket meghaladó (5 hónapig tartó) hosszúságú volt, ezért enyhítő körülménynek nem tekinthető. Az eljárást segítő együttműködő magatartást értékelte, és úgy látta, hogy a törvényi kötelezettség teljesítését meghaladó mértékű, enyhítés alapjául szolgáló közreműködést a felperes nem tanúsított. Azt a tényt, hogy a felperest korábban versenyjogilag nem marasztalták figyelembe vette akkor, amikor nem szerepeltette súlyosító körülményként a visszaesést, mivel a jogalkotó a Tpv. 78.§-ának (3) bekezdése szerint egyértelműen a törvénybe ütköző magatartás ismételt tanúsítását, nem pedig annak hiányát tekinti értékelendő körülménynek.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, a bírság további mérséklését vagy elengedését kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által mérsékelt bírság összege is eltúlzott - a korábban hasonló ügyekben alperes által kiszabott legmagasabb

bírság ötszöröse -, ezért megalapozatlan és okszerűtlen az elsőfokú bíróság erre vonatkozó része.

Az alperes és a felperes fellebbezése nem alapos.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§-ának (3) bekezdése alapján a peres felek fellebbezéseinek korlátai között vizsgálta és megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást teljeskörűen feltárta és a rendelkezésére álló peradatoknak a Pp. 206.§-ában foglaltaknak megfelelő értékelésével határozott a felperes terhére kiszabott versenyfelügyeleti bírság mérsékléséről.

Az alperes törvényben meghatározott feladata, hogy a fogyasztók védelme és a versenyszférában működő piaci szereplők tiszta (jogszerű) és kiegyensúlyozott versenyének biztosítása érdekében a piac szereplőinek tevékenységét ellenőrizze, a tapasztalt jogellenességeket kiküszöbölje, az alkalmazott szankció révén a speciális és generális prevenció eszközeivel élve a jogsértőt, valamint a piac többi szereplőjét a további jogsértéstől visszatartsa.

A Tpv. 78.§-ának (1) és (2) bekezdése szerint az eljáró Versenytanács bírságot szabhat ki azzal szemben, aki a törvény rendelkezéseit megsérti. A bírság összege legfeljebb a vállalkozás, illetve annak - a határozatban azonosított - vállalkozáscsoportnak a jogsértést megállapító határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevételének 10%-a lehet, amelynek a bírsággal sújtott vállalkozás a tagja. Ha az (1) bekezdés szerinti vállalkozásnak, illetve vállalkozáscsoportnak a jogsértést megállapító határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevételéről fém áll rendelkezésre hitelérnek tekinthető információ, a bírság maximumának meghatározásakor az utolsó hitelesen lezárt üzleti év árbevétele az irányadó. A Tpv. 78.§-ának (3) bekezdése továbbá akként rendelkezik, hogy a bírság összegét az eset összes körülményeire- így különösen a jogsérelem súlyára, a jogsértő állapot időtartamára, a jogsértéssel elért előnyre, a jogsértő felek piaci helyzetére, a magatartás felróhatóságára, az eljárást segítő együttműködő magatartására, a törvénybe ütköző magatartás ismételt tanúsítására - tekintettel kell meghatározni. A jogsérelem súlyát pedig különösen a gazdasági verseny veszélyeztetettségének foka, a fogyasztói érdekek sérelmének köre, kiterjedtsége alapozhatja meg.

A versenyhatóságnak a jogsértést befolyásoló körülményeket, az elérni kívánt célt, és az elkövetett jogsértő magatartás súlyát, hatását, eredményét a vállalkozásnak ehhez való viszonyulását mint a bírságösszegre hatással bíró tényezőket a Tpv. 78. §-ában foglaltak szerint kell mérlegelnie. E körben a következőket emeli ki a Fővárosi Ítéltábla; a jogsérelem súlya elsődlegesen vizsgálendő szempont, amelynél a fogyasztói érdekek köre, kiterjedtsége a gazdasági verseny veszélyeztetettségének fokát, így a jogsértés súlyosságát jelentős mértékben növeli. Amennyiben e tényezők összevetése eredményeként megállapítható, hogy a jogsértés csekély súlyú, akkor a konkrét ügy valamennyi további körülményét értékelve eredményezheti akár a szankció kiszabásának mellőzését is. A jogsértő állapot időtartama, a jogsértéssel elért előny, a magatartás felróhatósága, ismételt tanúsítása - mint értékelendő szempontok - együttesen avagy külön-külön is súlyosító körülmények, ezek bármelyikének rövidsége vagy hiánya azonban nem enyhítő körülmény önmagában. Az eljárást segítő együttműködő magatartás azonban enyhítő körülmény, annak hiánya pedig súlyosító körülmény.

Az alperes nem teheti automatikussá a bírságmérték meghatározását, az ügyek egyedisége szükségessé teszi, hogy valamennyi esetben a Tpv. 78.§-a szerinti szempontokat ütköztesse az egyedi ügyben feltárt releváns körülményekkel, mert ezek összevetése eredményeként határozható meg körültekintően az alkalmazott szankció mértéke. Alapvető követelmény, hogy az alperes megfelelő terjedelemben és valamennyi, a mérlegelésnél figyelembe vett feltárt tényt és körülményt értékelve, indokolja döntését (mind a szankció kiválasztása, mind annak mértéke vonatkozásában).

A bíróság felülvizsgálatának ki kell terjednie az alperesi határozat ténybeli és jogi elemeinek vizsgálatára, míg a szankció körében először azt kell megvizsgálni, hogy a közigazgatási szerv a jogsértés okán megfelelően alkalmazta-e a jogkövetkezményt és azt követően értékelendő az annak mértékéről való döntés helyessége.

Rámutat a másodfokú bíróság ezzel összefüggésben, hogy a Tpv. rendelkezéseinek megsértése tényéből következik a szankcionálás lehetősége, de ez nem jelentheti azt, hogy a jogsértés tényére való utalás, és a Tpv. 78.§-ának (3) bekezdésének megjelölése az itt felsorolt szempontok értékelésének rögzítése nélkül elegendő az indokolási kötelezettség maradéktalan teljesítéséhez.

A Pp. 3398. §-ában foglaltak alapján a mérlegeléssel megállapított bírság mértékének megváltoztatására csak akkor kerülhet sor, ha a közigazgatási szerv a tényállást nem kellő mértékben tárta fel, az eljárási szabályokat nem tartotta be, ezért döntése részben hiányos vagy téves, mérlegelésének szempontjai és annak okszerűsége nem állapítható meg.

Mindezekből következően a bíróságnak a Tpvt. és a Pp. előírásaihoz képest kell értékelnie a felperes terhére rótt jogsértés miatt alkalmazott jogkövetkezményeket, és a jogszabályi rendelkezések által biztosított (Tpvt. 83.§ (4) bek.; a Pp. 339.§ (2) bek.) megváltoztatási jogkörével élve van lehetősége a versenyhatóság által alkalmazott joghátrány mellőzésére avagy mérséklésére.

A perbeli esetben az elsőfokú eljárásban a felperes a Tpvt. 8.§-ának (2) bekezdés a) pontjába ütköző jogsértés tényét nem vitatta, csak a szankció mértékének meghatározását kifogásolta. Az elsőfokú bíróság a bírság mellőzését nem tartotta indokoltnak, de a felperes keresetének részben helyt adva, az alperes által kiszabott bírságot a felére, azaz 5.000.000 forintra mérsékelte.

A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróságnak azon megállapításával, hogy a bírság mértékének meghatározása körében az alperesi határozat indokolása nem teljeskörű, a Tpvt. 78.§-ának (3) bekezdésében foglalt szempontok szerinti mérlegelése hiányos.

A Fővárosi Ítéletábla álláspontja - a fellebbezési kérelmek keretein belül vizsgálódva -, hogy a felperes terhére rótt jogsértés súlyos és felróható. Felróható, (mert a társadalom értékítéletével szembenálló, azt sértő az a tudatosan a valóságnak meg nem felelő tájékoztatás, ami a potenciális hirdetői kört és az Interneten való elérhetőség miatt az egyéb fogyasztókat is nem egyszer, hanem több hónapig (5 hónap) tartó időtartamban téves adatokról tájékoztatta. A felperes a termékeivel érintett piacon közepes nagyságú vállalkozásként, alapítását (tevékenységének megkezdését) követően két évvel követte el a jogsértést, így az azonos piacon lévő többi szereplőkre gyakorolt hatása miatt a generál preventív szempont figyelembevételére, ha nem is olyan mértékben, ahogy ezt az alperes értékelte, de nem volt mellőzhető. A felperes részéről sem vitatott jogsértéssel összefüggően fel nem tárt piaci előny hiánya enyhítő körülményként nem értékelhető. Ezzel szemben nem fogadható el az az alperesi érvelés, hogy az eljárásban való együttműködés mint törvényi kötelezettség nem külön érdeklődésre számot tartó magatartás. Az igaz, hogy a Tpvt. 61.§-a

szerint az eljárás elhúzódására, a tényállás feltárásának megghiúsítására irányuló, vagy azt eredményező magatartás miatt eljárási bírság szabható ki. A Tpv. 78.§-ának (3) bekezdése azonban a bírságösszeg meghatározása során értékelendő körülményként rendeli figyelembe venni az eljárást segítő együttműködő magatartást. Ezért, ha az eljárás alá vont együttműködési kötelezettségének bírság kiszabása nélkül önként, segítő módon leget tesz, azt enyhítő körülményként javára figyelembe kell venni.

Az elsőfokú bíróság a felperes törvénysértő magatartás miatti első alkalommal való elmarasztalására, a nem vitatott együttműködő magatartására és a hasonló tárgyú versenyfelügyeleti eljárások eredményeként alkalmazott szankciók nagyságára, valamint a generál preventív hatás elérésének alkalmasságára is figyelemmel, megalapozottan döntött a felperest terhelő bírság összegének mérsékléséről.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a mérlegelése során okszerűen értékelte a vonatkozó és alapul vehető körülményeket, döntését megfelelően meg is indokolta, döntésével a másodfokú bíróság egyetértett. Mivel az alperes fellebbezéséből kitűnően - a "határozata szövegén" kívül vette figyelembe a törvény által értékelni rendelt körülményeket, erre alapítottan a kereset elutasítását jogszerűen nem kérhette. A felperes pedig a súlyos jogsértése okán kiszabott bírság mérséklését felróható magatartása miatt sem kérhette alappal.

A felperes és az alperes fellebbezésében olyan új tényt vagy körülményt nem jelölt meg, ami az elsőfokú bíróság mérlegelésének helyességét megdönthette volna, amely fellebbezésük kedvező elbírálását eredményezhette volna.

Mindezek folytán a másodfokú bíróság a Pp. 253.§-ának (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A másodfokú bíróság a peres felek pernyertességének és pervesztességének arányára figyelemmel akként rendelkezett, hogy a Pp. 81.§-ának (1) bekezdése alapján a felek felmerült másodfokú költségeiket maguk viselik.

A fellebbezési illeték összege az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 46.§-ának (1) bekezdése alapján - figyelemmel az Itv. 39.§-ának (3) bekezdés c) pontjára - 24.000 forint; mivel a felperes fellebbezésén 16.500 forint illetéket lerótt, a fennmaradó 7.500 forint fellebbezési illeték viselésére köteles. Az alperest az Itv. 5.§-ának (1) bekezdés c) pontja alapján teljes személyes illetékmentesség illeti, így a reá eső fellebbezési illetéket az állam viseli. A peres feleket terhelő fellebbezési illeték viselésére vonatkozó rendelkezések az Itv. idézett rendelkezésein túl a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§-ának (2) bekezdésében és 14.§ban foglaltakon alapulnak.

B u d a p e s t e n, 2008. évi április hó 16. napján